

ΜΙΜΗΣ
ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ
ΜΑΥΡΟ ΦΩΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΜΙΜΗΣ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ

ΜΑΥΡΟ ΦΩΣ

Εκδικητής τόσο παράλογος, τόσο αληθινός

μυθιστόρημα

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία

Πεζογραφία – 516

Μίμης Ανδρουλάκης, *Μαύρο Φως*.

Εκδικητής τόσο παράλογος, τόσο αληθινός

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Έργο εξωφύλλου: Pablo Picasso, *Πορτρέτο γυναίκας*,

12 Νοεμβρίου 1960 © Succession Picasso 2021

Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

και Μίμης Ανδρουλάκης, Αθήνα, 2021

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Νοέμβριος 2021

K.E.T. Δ744 K.E.Π. 854/21 ISBN 978-960-16-9819-9

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΛΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Γνωστοί, πριν από πενήντα χρόνια

“**Α**λέξανδρε”, κοντοστέκεται μόλις μπήκαμε στη στοά, καρφώνει το βλέμμα του με ήρεμη αυτοπεποίθηση στα μάτια μου, ανασηκώνοντας ελαφρά το δεξί φρύδι –τικ της νεότητάς του–, και μου πετά χαμηλόφωνα: “Αλέξανδρε, εγώ το έκανα”. Έτσι ξαφνικά, χωρίς ειρμό με την προηγούμενη σαραντάλεπτη συζήτηση. Δίχως συγκίνηση από τη σκηνή της αμοιβαίας αναγνώρισής μας. Μήτε ίχνος συναισθηματικής έξαψης, έπαρσης, ταραχής ή έστω ενοχής. Ίδιος και απαράλλαχτος, φίλε μου, όπως πριν από πενήντα χρόνια. Ένας ουδέτερος κι απρόθυμος παρατηρητής του εαυτού του. Θαρρείς και με οδήγησε στην εμπορική στοά που βγάζει στις αποβάθρες του λιμανιού ώστε να κάνει αυτή την ακατανόητη αλλά ανησυχητική δήλωση υπό το προστατευτικό κέλυφος του υπερκείμενου γιγάντιου κτηρίου.

»“Τι έκανες, Αντώνη;” αντιδρώ, ανεξήγητα αναστατωμένος.

»“Την κόλαση που εσείς σχεδιάζατε αλλά δεν–”

»“Το εσείς πού πάει;”

»“Έλα τώρα, Αλέξανδρε! Η οργάνωσή σας σ’ έστειλε να μείνεις στις κάμαρες της Μαργαρίτας, στην Οικονόμου, για να εξακριβώσει από κοντά την αξιοπιστία μου”.

»“Μα τι λες;”

»Τα είχα χάσει. Ήταν αλήθεια. Συγκατοικήσαμε γι’ αυτό τον λόγο.

»“Άριστος μαθηματικός, κακός συνωμότης. Για κλάματα. Ήταν φως φανάρι, Αλέξανδρε, ότι έμενες αλλού όταν νοίκιασες στη Μαργαρίτα. Σας είχε προφανώς ενημερώσει για την περίπτωσή μου η Ελένη, η παλιά συμμαθήτριά και φίλη μου”.

»“Δεν ήξερα καμία Ελένη”.

»“Εσύ όχι, άλλος –άλλη, πιο σωστά– την κρατούσε επαφή”.

»“Δεν σε καταλαβαίνω, Αντώνη”, ακούω τον εαυτό μου να φελλίζει. “Εμείς ποτέ δεν βάλαμε στο μυαλό μας κάποια ‘κόλαση’ ούτε στις πιο ευφάνταστες αφέλιες εκείνης της εποχής”.

»Έπεσε σιωπή. Βαδίζαμε με μάσκες σε απόσταση. Στις βιτρίνες το “Προσωρινώς κλειστό”. Προσπάθησα με κατάλληλες ερωτήσεις να βγάλω άκρη. Απαντούσε, όπως και στη νεότητά του, με ελλειπτικό λόγο, σχεδόν κρυπτικό. Κάποια στιγμή μια υποψία σαν ηλεκτρικό ρεύμα διαπέρασε τη σπονδυλική μου στήλη κι άρχισα να τρέμω.

»Μ’ ακούς, Δημήτρη; Α, ωραία, η γραμμή δεν είναι τόσο καθαρή. Συνεχίζω.

»Ημουν λοιπόν εμβρόντητος. Το ένιωσα αλλά έμεινε απαθής. Πάω να ζητήσω διευκρινίσεις, όμως καθώς βγαίναμε από τη στοά προς την αποβάθρα του Έλβα, διέκοψε απότομα τη σχετική συζήτηση. Ταυτόχρονα μου έδειξε με νόημα τον ουρανό.

»“Τι φοβάσαι, Αντώνη; Τον *Hawk Eye*”;

»Εννοούσα, αστειευόμενος, τον κατασκοπευτικό δορυφόρο *Μάτι του Γερακιού*.

»“Ίσως τον *RF-Intelligence*”, απάντησε σοβαρά.

»Σημείωσε, Δημήτρη, ότι νωρίτερα είχε επιβάλει να αφήσουμε κινητά και ρολόγια, οτιδήποτε ηλεκτρονικό, στο ξενοδοχείο».

Άκουγα τον Αλέξανδρο επί μισή ώρα σιωπηλός στην άλλη άκρη της γραμμής κι ας ήμουν κι εγώ εμβρόντητος από το παράδοξο αυτής της επικοινωνίας.

«Μα ποιον Έλβα μου τσαμπουνάς, Αλέξανδρε; Στο Μανχάτταν, στη Νέα Υόρκη δεν ζεις;»

«Ναι αλλά τώρα σε παίρνω από τον Αμβούργο. Είμαι εδώ για δουλειά. Τον τύπο, τον παλιό γνώριμο, τον συνάντησα έπειτα από πενήντα χρόνια εντελώς απρόσμενα στο Δικαστικό Μέγαρο του Αμβούργου, στην Πλατεία Ζίβεκινγκ. Μία στο δισεκατομμύριο πιθανότητα να πέσω πάνω του».

«Κι εμείς είχαμε να μιλήσουμε κοντά πενήντα χρόνια. Κάτι μάθαινα πάντα για τις επιτυχίες σου, τίποτα για την προσωπική σου ζωή. Κι όμως πριν από δέκα

μέρες σε πέτυχα στο Bloomberg σε κείνη τη συζήτηση για τον κβαντικό υπολογιστή στις χρηματιστηριακές συναλλαγές σε χρόνο dt. Στην αρχή δεν σε γνώρισα με τα άσπρα μαλλιά κι αυτό το “Άλεξ Μποτίν”. Δεν σου κρύβω ότι φλεγόμουν από την επιθυμία να συζητήσω μαζί σου τις ανησυχίες μου».

«Α, με είδες λοιπόν...»

«Πιθανότητα μία στο εκατομμύριο στην περίπτωσή μας. Έτσι το τηλεφώνημά σου σήμερα ήρθε σαν όνειρο από τα απομεινάρια εκείνης της εμπειρίας. Η συγκίνησή μου είναι βέβαια μεγάλη, απερίγραπτη, μα η σύγχυσή μου είναι ακόμη μεγαλύτερη. Αντιλαμβάνεσαι νομίζω το παράλογο του πράγματος. Με παίρνεις έπειτα από τόσες δεκαετίες –απορώ πού βρήκες τον αριθμό μου– κι αντί να πούμε τα δικά μας, περιστρέφεται γύρω από έναν μυστήριο τύπο –παντελώς άγνωστο σε μένα– και την εξωφρενική του, υποτίθεται, αποκάλυψη».

«Έχεις δίκιο, Δημήτρη. Κατάλαβε, όμως... Έχω υποστεί σοκ, είμαι μόνος στο “Hamburg Marriot Hotel” και σκέφτηκα ότι μόνο με σένα μπορώ να μοιραστώ ένα τόσο λεπτό ζήτημα...»

«Περί τίνος πρόκειται;»

«Είναι μεγάλη ιστορία. Δεν γίνεται να σου εξηγήσω απ’ το τηλέφωνο. Θυμήσου κάτι εφιαλτικό που συνέβη στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του ’80, πριν από τα Χριστούγεννα. Εγώ τότε βέβαια βρισκόμουν στην Αμερική».

Σιγή στη γραμμή. Ένα λεπτό, δύο... Το μυαλό μου έχει μπλοκάρει, δεν ανακαλεί τίποτα. Αντίθετα, τη σκο-

τεινή ανάμνηση που απωθεί το συνειδητό μου, την επαναφέρει το υποσυνείδητο, πρώτα με εφίδρωση και χτυποκάρδι κι ύστερα με ρίγος.

Ήταν τρεις και κάτι πριν απ' το χάραμα της 19ης Δεκεμβρίου του 1980, όταν το τηλεφώνημα από την «Επαγρύπνηση» του Κόμματος μ' έκανε να πεταχτώ στην ταρατάσα, στην κορυφή της Νικοσθένους. Πάνω από το Άλσος του Παγκρατίου. Μια πύρινη ρομφαία έσκιζε τα μαύρα σύννεφα κάπου στην Ομόνοια. «Θα ξυπνήσεις τον Χαρίλαο; Να πατήσω τον “συναγερμό” για έκτακτη κατάσταση;» «Όχι ακόμα. Θα σε πάρω σε λίγο».

Οι μέρες ήταν πονηρές. Υπήρχε στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα μια αίσθηση αναμονής ότι κάτι θα συμβεί να ματαιώσει τις ομαλές εξελίξεις. Το '81 θα ήταν εκλογική χρονιά και τα φαντάσματα μιας ενδεχόμενης αποσταθεροποίησης έκαναν έστω φευγαλέα την εμφάνισή τους. Η δολοφονία του Πέτρου. Οι βανδαλισμοί και οι λεηλασίες καταστημάτων από ύποπτα στοιχεία στις 16 Νοεμβρίου στην πορεία για το «Πολυτεχνείο». Οι δύο χειροβομβίδες «Μιλς» που ρίχτηκαν στα ΜΑΤ έξω από τη Βουλή, στα Λουλουδάδικα, δίχως να εκραγούν. Εμπρηστικοί μηχανισμοί σε δύο σούπερ μάρκετ. Ανώνυμα, απειλητικά τηλεφωνήματα σε πολυκαταστήματα.

Πυρκαγιές και φήμες είναι στην Ιστορία οι προάγγελοι σχεδίων ανωμαλίας.

Παίρνω ταξί από την Πλατεία Πλαστήρα. Οι σειρήνες

της Πυροσβεστικής ουρλιάζουν από όλα τα σημεία της Αττικής. Η Αστυνομία στην Πανεπιστημίου εκτρέπει την κυκλοφορία προς την Ακαδημίας. Τρέχω προς τα κάτω. Τα κτήρια του «Μινιόν» και του «Κατράντζος Σπορ» έχουν παραδοθεί στις φλόγες. Ορυμαγδός εκρήξεων κι εσωτερικές καταρρεύσεις. Τα τζάμια σπάζουν στα γειτονικά κτίσματα. Έχει λαμπαδιάσει όλο το οικοδομικό τετράγωνο.

Ο Γιάννης Γεωργακάς, ο αυτοδημιούργητος περιπτεράς, ο ιδιοκτήτης του «Μινιόν», αυτός που αντιπροσωπεύει το νέο Greek Dream, μια κέρινη μάσκα, ένας βασιλιάς Ληρ σε απόγνωση, ουρλιάζει στον επικεφαλής των πυροσβεστών: «Δέκα τόνοι πετρελαίου στα υπόγεια. Θα καεί η Αθήνα!»

«Πνίξτε τα υπόγεια με νερό μην ανατιναχτεί η Ομόνοια», δίνει εντολή αυτός. Οι πάνω όροφοι έχουν αποτεφρωθεί. Το νερό εξαερώνεται σε χρόνο μηδέν. Μια κυρία, μάλλον η σύζυγος του ιδιοκτήτη, ακούγεται σε αλλόφρονα κατάσταση: «Τις καρτέλες του λογιστηρίου, τρέξτε, τις καρτέλες». «Δύο δισεκατομμύρια δραχμές εμπόρευμα είχα μέσα για τις Γιορτές. Είκοσι εκατομμύρια εισπράξεις καίγονται», οδύρεται ο Γεωργακάς στο πεζοδρόμιο απέναντι από τη διασταύρωση Πατησίων και Βερανζέρου. Ένας τρομακτικός γδούπος μας κάνει να απομακρυνθούμε προς τα πίσω. Σίδερα και μπετόν τινάζονται στον αέρα. Έχει καταρρεύσει η πρόσοψη του «Κατράντζου» που βλέπει στη Σταδίου. Το περίπτερο μπροστά καταπλακώνεται από τα μπάζα. «Καταστράφηκα», οδύρεται κι ο περιπτεράς.

Ο ιδιοκτήτης του «Γκραντ Οτέλ» απέναντι από το «Μινιόν» ζητά γλωσσομαθείς, κυρίως στα βουλγαρικά και σκανδιναβικά, να βοηθήσουν στην ομαλή εκκένωση του ξενοδοχείου. Στους πάνω ορόφους του ξενοδοχείου σπάνε τα τζάμια και λιώνουν τα πλαστικά από τις υψηλές θερμοκρασίες. «Η κυρία από την Αρμενία πήρε πρώτη χαμπάρι από το δωμάτιό της την αρχή της φωτιάς απέναντι στον 5ο όροφο του “Μινιόν”». Στα πηγαδάκια στους παρακείμενους δρόμους εμφανίζονται «διαδοσίες», όπως σήμερα με τα fake news στα social media: «Το “Γκραντ Οτέλ” είναι ιδιοκτησία του ΚΚΕ!» – το μπέρδευαν με το «LEVTOURS», το τουριστικό πρακτορείο, πράγματι του ΚΚΕ, που προμήθευε πελάτες στο ξενοδοχείο της Πατησίων. «Καίγεται η Θεσσαλονίκη. Φωτιές στην Πάτρα!» Παραμύθια για να προκληθεί πανικός.

Στα χείλη πυροσβεστών, ιδιοκτητών, δημοσιογράφων και πολιτών μια κοινή διαπίστωση: «Εμπρησμός», «Κύκλοι ανωμαλίας». Δίνω πρόχειρα μια προφορική δήλωση στους συντάκτες για τις έκτακτες εκδόσεις των εφημερίδων. Στη συνέχεια θα γίνει και επίσημη ανακοίνωση του Γραφείου Τύπου του Κόμματος με κεντρικό μοτίβο: «Δεν θα περάσουν τα σχέδια των δυνάμεων της ανωμαλίας». Στις πέντε το πρωί έφτασε ο πρωθυπουργός Γεώργιος Ράλλης.

Ο εμπρησμός του «Μινιόν» και του «Κατράντζος Σπορ», όπως και η πυρπόληση έξι μήνες μετά των πολυκαταστημάτων «Κλαουδάτος», «Ατενέ», «Δραγώνας» και «Λαμπρόπουλος» στον Πειραιά αποτελούν τον μεγάλο άγνωστο Χ της μεταπολιτευτικής Δημοκρατίας.

Το μυστήριο παραμένει άλυτο αλλά ένα είναι βέβαιο: Οι εμπρηστές προκάλεσαν, ακούσια ή εκούσια, με πιθανότερο το δεύτερο, τον αφελληνισμό των πολυκαταστημάτων λιανικής, που συμπαρέσυρε στο κλείσιμο τις βιοτεχνίες-προμηθευτές τους και ενίσχυσε τις τάσεις αποβιομηχάνισης. Ο νέος καταναλωτισμός στην ταυτότητά του δεν θα είχε πια το όνειρο του περιπτερά από τα ορεινά της Μεσσηνίας αλλά τα brand names των πολυεθνικών αλυσίδων. Και ο νέος ελληνικός καπιταλισμός θα είχε τη σφραγίδα των κάθε είδους «Folli Folie». Τα ξεκοιλιασμένα κτήρια «Μινιόν» και «Κατράντζος» άφησαν ανοιχτές πληγές στη συνείδηση πολλών ανθρώπων. Θυμάμαι ιδιαίτερα το πάθος μέχρι τέλους για το θέμα «Μινιόν» δύο εγκάρδιων φίλων. Του Θανάση Βέγγου και του Χάρρου Κλυνη, που το γλεντούσαν στις παιδικές γιορτές στο αμφιθέατρό του.

Στην άλλη άκρη της γραμμής με ξύπνησε η φωνή του Αλέξανδρου, ή Άλεξ Μποτίν, που ξέθαψε τις σκοτεινές αυτές αναμνήσεις μου.

«Τι σκέφτεσαι, Δημήτρη;»

«Ο τύπος ήθελε να σε εντυπωσιάσει. Να σε καταπλήξει. Σε θεωρεί ίσως “Αμερικανάκι”».

«Δεν είναι τέτοιος άνθρωπος. Σ’ το εγγυώμαι».

«Ε, τότε είναι μυθομανής ή ψυχικά διαταραγμένος. Αδυνατεί να διακρίνει τη φαντασίωσή του από την πραγματικότητα».

«Είναι τέρας ορθολογισμού. Υπονοείς ότι... [ο εμπρησμός] έγινε για τα ασφάλιστρα;»

«Όχι, σε καμία περίπτωση. Ήταν λίγα μπροστά στο μέγεθος της καταστροφής και στο υπαρξιακό πάθος του Γεωργακά, του ιδιοκτήτη, για το “παιδί” του, το “Μινιόν”».

«Μαφιόζικο χτύπημα κυκλώματος εκβιαστών;»

«Τίποτα δεν αποκλείεται, αλλά και δεν έχει αποδειχτεί τίποτα».

«Πιστεύεις, δηλαδή, πως ήταν... οργάνωση... [terrorist]».

«Εμφανίστηκε μία –πραγματική, μαϊμού, δεν ξέρουμε– [«Οκτώβρης 80»] που ανέλαβε την ευθύνη. Υποτίθεται αποσχισθέντες του... [E.A.A.]. Ήταν τόση η οργή της κοινωνίας προς τους εμπρηστές, που η... [17 Νοέμβρη] διαχώρισε τη θέση της».

«Ο παλιός γνωστός μου δεν έχει την παραμικρή σχέση με τρομοκρατία ή με κάθε μορφής μαφία. Ήταν, εκτός των άλλων, και τέρας ηθικής, έστω δικής του ηθικής».

«Άσ’ το, Άλεξ, δεν κολλάει. Ίσως δεν κατάλαβες τι υπαινίχθηκε ή προσπαθεί να σφετεριστεί ένα έγκλημα με την ασφάλεια ότι έχει παραγραφεί. Εξάλλου τότε υπήρξε αλυσίδα... [εμπρησμών]».

«Χρεώνεται μόνο τον πρώτο».

«Επιτέλους, Αλέξανδρε, τι μέρος του λόγου είναι αυτός ο τύπος που αιχμαλώτισε την προσοχή ενός ανθρώπου σαν κι εσένα με το δικό σου κορυφαίο επιστημονικό προφίλ;»

«Ήταν... Είναι ένας πρώην...»

«Τι πρώην; Αντιεξουσιαστής;»

«Όχι, όχι, πρώην... κατάλαβες; Πρώην... αλλά με ει-
καστικό ταλέντο. Ζωγράφος. Τώρα και διακεκριμένος
art advisor, σύμβουλος στις αγοραπωλησίες έργων τέ-
χνης εκτός των γνωστών διεθνών οίκων δημοπρασιών».

Ο νους μου έκανε τις πιο παράδοξες υποθέσεις.
Πρώην ιερωμένος, δικαστικός, αστυνομικός, στρατιω-
τικός κι ένα σωρό άλλες.

«Αλέξανδρε, έλα στα συγκαλά σου – συγγνώμη για
τη χοντροκοπιά μου. Αλλά αν ο “πρώην” είναι τέρας
ορθολογισμού και ηθικής(!), τι κίνητρα είχε για να προ-
χωρήσει σε μια τόσο ειδική εγκληματική ενέργεια;
Εκτός κι αν εσύ, σου ξαναλέω, παρανόησες τον κρυ-
πτικό του λόγο».

«Αμάν πια αυτά τα κίνητρα! Μπορεί να είναι οτι-
δήποτε, ασαφή, μπερδεμένα, ψυχολογικά, υπαρξιακά.
Πού να ξέρω. Σ’ αυτό το αίνιγμα θέλω να με βοηθήσεις.
Και πιστεύω ότι μπορείς. Δεν πείθομαι πως προσχώ-
ρησες στην κοινοτοπία των κινήτρων. Ουμήσου τι μου
έλεγες καθώς ανεβαίναμε την Αλεξάνδρα, έξω από το
σινεμά... το...»

«Το “Ζίνα”. Πριν από πενήντα χρόνια!»

«Ναι, ειρωνεύτηκες τα ιερά και τα όσια μου τότε.
Τη “Θεωρία των Παιγνίων” και τα ορθολογικά της κίνη-
τρα. Αμφισβήτησες με αυθάδεια το αξίωμα της “Θεω-
ρίας” ότι οι άνθρωποι, όλα τα πρόσωπα, κάτω από τις
ίδιες περιστάσεις και τους ίδιους στόχους θα κάνουν
τις ίδιες συνειδητές, ορθολογικές επιλογές. Εγώ σου
δάνεισα τότε το πρώτο βιβλιαράκι για τη “Θεωρία των
Παιγνίων” κι εσύ σάρκαζες: “Και το ένστιχτο, Αλέξαν-

δρε, το απροσδόκητο, το παράλογο; Πού τα βάζεις; Τα διαγράφεις από την ανθρώπινη κατάσταση;” Αυτά μου έλεγες πριν από πενήντα χρόνια και τώρα...»

«Ωστόσο, Αλέξανδρε, το παράλογο υπάρχει στην περίπτωση αυτού του τύπου».

«Μη λες εύκολα τη λέξη παράλογο. Ο τύπος είναι αχαρτογράφητος. Η περίπτωσή του μετατοπίζει τα όρια του δυνατού. Κοίτα! Έχω συνεργάτη με βραβείο Fields, ισοδύναμο του Νόμπελ στα μαθηματικά, το κορυφαίο, που ρισκάρει τη ζωή του με άλματα στο κενό, σε γκρεμούς χιλίων μέτρων σε ζωντανή μετάδοση στο TikTok και το YouTube. Πρωταθλητής στο BASE jumbling. Γιατί αυτός νιώθει ασύλληπτη ηδονή ενώ μπορεί σ’ ένα λεπτό να είναι νεκρός; Εξαρτημένος από την έκρηξη της αδρεναλίνης; Αδρεναλινομανής; Δεν ξέρω, αλλά κι εγώ σταμάτησα να κολλάω στα “κίνητρα”, όπως μου σύστησες πριν από πενήντα χρόνια».

Είχα συγκινηθεί. Ένας άνθρωπος με τη δική του αξιοθαύμαστη διαδρομή, που ζει μακριά από την Ελλάδα, κράτησε ζωντανή την ανάμνηση αυτής της σκηνής στην Αλεξάνδρα.

«Ήμασταν, Αλέξανδρε, πρωτοετείς».

«Όχι, δευτεροετείς, στην αρχή της χρονιάς. Πριν από πενήντα ακριβώς χρόνια!»

«Έχεις δίκιο. Πες μου όμως, σε παρακαλώ, στα ίσια τι ακριβώς ζητάς από μένα».

«Να με βοηθήσεις να λύσω τον γρίφο αυτού του ιδιαίτερου ανθρώπου. Ο Μάριος –αυτός μου ‘δωσε το τηλεφώνω σου– μου ανέφερε ότι έχεις εξειδικευτεί στις

βιογραφίες, στους ψυχοκοινωνικούς, πολιτισμικούς και βιολογικούς μηχανισμούς οι οποίοι διαμορφώνουν τους χαρακτήρες».

«Όχι, πες πως παρίστανα τον ραβδοσκόπο. Κρατούσα δυο κλαράκια κι όπου έτρεμαν, έκανα μια γεώτρηση για να φέρω κάτι άγνωστο στην επιφάνεια ή να ρίξω νέο φως σε κάτι φαινομενικά γνωστό. Οι χαρακτήρες, τα βιογραφικά μυστικά μ' ενδιαφέρουν μόνο στον βαθμό που υφαίνονται στον καμβά της Ιστορίας».

«Ε, αυτή ακριβώς είναι η περίπτωση του “πρώην”. Εμπλέκεται στην Ιστορία».

«Τότε δεν είναι μόνο μυθομανής αλλά πάσχει από μεγαλομανία. Πιθανόν ψυχοπαθολογική. Δηλαδή, τον βάζεις, Αλέξανδρε, σε ανάλογο επίπεδο μ' αυτούς που ερεύνησα, όπως φέρ' ειπείν τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ή με τους—»

«Όχι, όχι, μα όπως ο συμπατριώτης σου έγραψε το *Ο Βίος και η πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, εσύ μπορείς να ρίξεις φως στο μυστήριο ενός ανθρώπου πολύ πιο περίπλοκου, πολύπτυχου από κείνον τον ήρωα του Καζαντζάκη».

«Έλεος, Αλέξανδρε!»

«Κι όμως, εκείνος μου είπε ότι έγραψες τον βίο ενός μυστικού πράκτορα που έφτασε ψηλά στο Κόμμα. Ισχυρίζεται, μάλιστα, πως γνωρίζει ποιος είναι ο βιομήχανος —φαρμακοβιομήχανος— που κάρφωσε το Κίνημα του Ναυτικού του '73. Αυτός που εσύ φωτογράφισες στο προτελευταίο σου βιβλίο».

«Ποιος εκείνος σου είπε; Ο Μάριος;»

«Όχι, ο “πρώην”. Σε ξέρει, σ’ έχει δηλαδή χαιρετίσει δύο φορές. Μία στο εστιατόριο ενός Κρητικού, στην αρχή της Μπενάκη. Τότε εκείνος ήταν στο... της Ομόνοιας. Και μια δεύτερη, περισσότερα από δέκα χρόνια μετά, σ’ ένα ασανσέρ στην Ομήρου. Αυτό ισχυρίζεται. Πήγαινες σ’ ένα περιοδικό σας ενώ αυτός ανέβαινε στο πολιτικό γραφείο, το βουλευτικό, ενός υπουργού Δημόσιας Τάξης».

Τώρα φάνηκε καθαρά τι εννοεί με το «πρώην». Πρώην αστυνομικός! Δεν τον θυμάμαι αλλά προφανώς αναφέρεται στο εστιατόριο «Ολύμπια», στέκι μου, που έχει κλείσει, και στο βραχύβιο περιοδικό *Επτάμισυ*. Και μάλλον στο γραφείο του Γιάννη Σκουλαρίκη στην Ομήρου. Δηλαδή, σε βιάσιμα περιστατικά.

«Αλέξανδρε, δεν έχεις καμιά δουλειά να μπλέξεις σε μια τέτοια ιστορία. Χαμένος κόπος».

«Μα δεν με ενδιαφέρει αυτό καθεαυτό το εφιαλτικό συμβάν στο... [*«Μινιόν»*]. Είναι δύσκολο να σου πω πολλά απ’ το τηλέφωνο: Ο άνθρωπος αυτός είναι σε θέση να τινάξει στον αέρα την Art Market, την παγκόσμια αγορά εικαστικών τεχνών, κι ο ενδεχόμενος πανικός που θα ακολουθήσει –το σύνδρομο της πεταλούδας– μπορεί να πυροδοτήσει νέα διεθνή χρηματοοικονομική κρίση. Δεν λέγονται αυτά...»

«Καλά, τι εμπορεύσιμη αξία αντιπροσωπεύει η αγορά έργων τέχνης; Η τρέχουσα, εννοώ, η “χρηματιστηριακή”. Εκατό, διακόσια δισεκατομμύρια; Ε, δεν φτάνει για το τσουνάμι που περιγράφεις».

«Σωστά αλλά η επενδυτική αγορά των έργων τέχνης είναι παράθυρο για να δεις ένα πολλαπλάσιο

“πλυντήριο” αξίας αρκετών τρισεκατομμυρίων δολαρίων. Αναφέρεται μάλιστα με μια ελληνική ονομασία στη διεθνή βιβλιογραφία».

Επιτέλους κατάλαβα περί τίνος πρόκειται. Kleptocracy. Η διεθνής κλεπτοκρατία.

«Ξέρεις, Δημήτρη, τι ισχυρίζεται για μας ο “πρώην”; Εγώ φαντάζομαι ότι η παγκόσμια αγορά λειτουργεί με αφηρημένα μαθηματικά μοντέλα, ενώ εσύ υποθέτεις απλώς με τους οικονομικούς νόμους. Αγνοούμε, μας καταλογίζει, τις βαρυντικές έλξεις, παραμορφώσεις, που επιφέρει στον παγκόσμιο καπιταλισμό η “μαύρη τρύπα” της διεθνούς... [κλεπτοκρατίας]. Σ’ το διατυπώνω με δικά μου λόγια, γιατί αυτός μιλά πάντα με ελλειπτικά, κρυπτικά σχήματα».

«Ακούγονται εντυπωσιακά όλα τούτα, Αλέξανδρε. Είναι όμως διαθέσιμος ο τύπος να συνεργαστεί, να μιλήσει;»

«Εικάζω βάσιμα πως ναι. Με τον δικό του βέβαια κωδικό τρόπο».

«Πες μου τώρα ποιος άνθρωπος θα δεχτεί πρόθυμα έναν αδιάκριτο να ερευνά τα τιμαλφή της προσωπικής του ζωής ή να σκαλίζει σκελετούς στην ντουλάπα του;»

«Συγκράτησα μια φράση του: “Κι εγώ αναζητώ τον εαυτό μου”. Προκαλεί την ίδια του τη μοίρα».

Είχα προς στιγμήν λησμονήσει ότι η ματαιοδοξία μπορεί να γίνει ισχυρό κίνητρο για δράση. Έτσι που ο Ναπολέων να δηλώνει με μια δόση υπερβολής: «Η ελευθερία ήταν το πρόσχημα, η ματαιοδοξία δημιούργησε τη Γαλλική Επανάσταση».

«Αλέξανδρε, το εσωτερικό μου ρολόι με οδηγεί κάπου αλλού. Σκέψου ότι εν μέσω πανδημίας, που ενδεχομένως να τα είχα τινάξει, δεν διανοήθηκα να συγγράψω τη δική μου αυτοβιογραφική αναφορά και συ μου ζητάς να το κάνω για έναν πρώην...»

«Παλιέ μου φίλε, ούτε κι εγώ το διανοήθηκα, παρότι ένας κορυφαίος συντάκτης του *New Yorker* προσφέρθηκε να την επιμεληθεί. Το δικό μας αριστούργημα, Δημήτρη, είναι αυτό που δεν θα γράψουμε ποτέ».

«Δεν διαφωνώ αλλά αδυνατώ να αναλάβω αυτή την έρευνα. Ωστόσο θα σου συστήσω τον πιο κατάλληλο άνθρωπο. Έναν πρώην αστυνομικό συντάκτη που διευθύνει ένα ιδιωτικό γραφείο ερευνών. Μην πάει ο νους σου σε κάποιον ιδιωτικό ερευνητή που μιμείται τον Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ κι απλώνει τα πόδια του στο τραπέζι, ρουφά το πούρο και δίνει εντολές στην κατάξανθη γραμματέα του. Πιθανόν να τον γνωρίζει και ο “πρώην” σου. Πρόκειται για αξιόπιστο γραφείο και με λογικές τιμές».

«Ντετέκτιβ, λοιπόν. Είναι κι αυτό μια λύση. Υποσχέσου μου τουλάχιστον ότι θα αξιολογείς σε τακτά διαστήματα τα αποτελέσματα της έρευνάς του».

«Σύμφωνοι».

«Θα σου τηλεφωνώ κάθε δύο μήνες. Τον Αύγουστο θα 'μαι Ελλάδα».

Έτσι, στις αρχές του χρόνου το γραφείο του βετεράνου Νάσου Μαθιουδάκη ξεκίνησε την έρευνα για τον βίο και την πολιτεία του πρώην αξιωματικού της ελληνικής Αστυνομίας και στη συνέχεια της Interpol, όπως θα πληροφορηθούμε αργότερα.